

Rijeka, 19. ožujak 2013.g.

**USTAVNI SUD
REPUBLIKE HRVATSKE**

Trg Svetog Marka 4
10000 ZAGREB

Ustavno sudski postupak:

Podnositelji: 1. **UDRUGA KRIZNI EKO STOŽER MARIŠĆINA** iz Marčelja
Pogled 1
OIB 85593528743

2. **UDRUGA LIJEPA NAŠA** iz Zagreba
Palmotićeve 17/a
(Dubrovačko-Neretvanski ogranak iz Ploča)
OIB 38798315529

3. **UDRUGA ZMAJEVAC** iz Unešića
Borovište bb
OIB 59979346954

4. **UDRUGA RAST ZAGORE** iz Lećevice
Lećevica bb
OIB 37047910057

5. **UDRUGA ZA ZAŠTITU OKOLIŠA OPSTANAK** iz Josipdola
Čakovac 420
OIB 55069200880

6. **Anita Matijaš** iz Kaštel Novoga
Grgura Ninskog 19
OIB 12812511869
za Građansku inicijativu za zaštitu okoliša
Kaštelanskog zaljeva

svi zastupani po:

PRIJEDLOG
ZA POKRETANJE POSTUPKA OCJENE SUGLASNOSTI
PRAVILNIKA O IZMJENI I DOPUNI PRAVILNIKA O NAČINIMA I
UVJETIMA ODLAGANJA OTPADA, KATEGORIJAMA I UVJETIMA
RADA ZA ODLAGALIŠTA OTPADA
(»Narodne novine«, broj 111/11)

S USTAVOM I ZAKONIMA REPUBLIKE HRVATSKE

- u dva primjerka
- punomoći
- prilog: kao u tekstu

I. Ustavnu osnovu za podnošenje predmetnog prijedloga za pokretanje postupka ocjene suglasnosti propisa sa Ustavom i zakonom predlagatelj temelje na odredbi čl. 128. podstavak 2. Ustava Republike Hrvatske te na odredbi čl. 38. st. 1. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske.

II. Bez obzira na činjenicu kako je u svjetlu odredbe čl. 38. st. 1. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu, svaka fizička i pravna osoba ovlaštena na predlaganje pokretanja postupka ocjene suglasnosti propisa sa Ustavom i zakonom, posebno se napominje kako su podnositelji udruge osnovane i registrirane sa primarnom djelatnostima:

- razvoj svijesti građana sa ciljem zaštite i očuvanja okoliša;
- zaštita okoliša i prirode;
- promicanje održivog razvoja Republike Hrvatske;
- jačanje uloge javnosti u ostvarivanju ustavnog prava na zdrav okoliš i sl.;

III. Predmet osporavanja ustavnosti i zakonitosti „drugog“ propisa, u odnosu na kojega se podnosi predmetni prijedlog je:

Pravilnik o izmjeni i dopuni pravilnika o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada, koji glasi:

Članak 1.

U Pravilniku o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada (»Narodne novine«, broj 117/07) u Dodatku 1, točki 1. podtočki 1.2. alineji 1. iza riječi: »voda,« dodaju se riječi: **»osim za centre za gospodarenje otpadom,«**.

Članak 2.

Rok iz članka 21. stavka 3. Pravilnika o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada (»Narodne novine«, broj 117/07) produljuje se na način da postojeća odlagališta iz stavka 2. toga članka, na temelju odobrenih planova sanacije i/ili zatvaranja i uvjeta utvrđenih tim Pravilnikom, moraju biti sanirana i zatvorena najkasnije godinu dana od dana puštanja u rad centra za gospodarenje otpadom za područje županije na čijem se području nalaze.

Članak 3.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Osporavani propis donijet je od strane ministra zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva dana 12. rujna 2011.g. i to temeljem navodno postojećeg ovlaštenja (o tome više infra) sadržanog u čl. 104. st. 1. toč. 5. Zakona o otpadu (»Narodne novine«, broj 178/04, 111/06, 60/08 i 87/09).

Osporavani je propis objavljen u »Narodnim novinama« dana 28. rujna 2011.g., a na snagu je stupio protekom osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Postupajući sukladno odredbi čl. 39. st. 3. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske, podnositelji ovome prijedlogu prilaže prijepis osporavanog propisa.

IV. Premda nije predmet osporavanja ustavnosti i zakonitosti u ovome ustavnosudskom postupku, predlagatelji ističu kako je dana 08. studenog 2007.g. od strane ministra zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva donijet Pravilnik o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada (»Narodne novine«, broj 117/07).

Pravilnikom iz 2007.g. se na bitno drukčiji način uređuje sporna problematika, te istim nije dovedeno u pitanje zaštite voda i to od strane potencijalno najopasnijeg onečišćivača okoliša - CENTRA ZA GOSPODARENJE OTPADOM.

Smatraju podnositelji kako ne postoji niti jedan prihvatljiv i opravdan razlog da bi se Pravilnikom iz 2011.g. izvršio kopernikanski obrat u odnosu na zaštitu voda pa da se dopusti **smještanje centara za gospodarenje otpadom u neposrednoj blizini vodozaštićenih područja.**

Štoviše, drže podnositelji kako nije ustavno i zakonski prihvatljivo da se pravnim aktom niže snage kao što je Pravilnik derogiraju i dokidaju prava ali i dužnosti zaštite voda predviđeni Ustavom, međunarodnim propisima i zakonima.

Smatraju podnositelji kako su donošenjem osporavanog akta povrijeđeni:

ODREDBE USTAVA MJERODAVNE ZA OCJENU SUGLASNOSTI OSPORENOG PROPISA SA USTAVOM

Čl. 1. st. 1.

Republika Hrvatska jedinstvena je i nedjeljiva demokratska i socijalna država.

Naime, smatra podnositelj kako je upravo citirana odredba Ustava Republike Hrvatske te određenje Republike Hrvatske kao socijalne države ishodište i osnov za ustavnopravno priznanje tzv. ljudskih prava treće generacije. Socijalna država kao takva obvezuje tijela državne vlasti da u što većoj mjeri osigurava građanima primjerene životne uvjete, a time i čovjeka dostojno življenje.

Čl. 3. st. 1.

Sloboda, jednakost, nacionalna ravnopravnost i ravnopravnost spolova, mirotvorstvo, socijalna pravda, poštivanje prava čovjeka, nepovredivost vlasništva, **očuvanje prirode i čovjekova okoliša**, vladavina prava i demokratski višestranački sustav najviše su vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske i temelj za tumačenje Ustava.

Čl. 5. st. 1.

U Republici Hrvatskoj zakoni moraju biti u suglasnosti s Ustavom, a ostali propisi i s Ustavom i sa zakonom.

Čl. 52.

More, morska obala i otoci, **vode**, zračni prostor, rudno blago i druga prirodna bogatstva, ali i zemljište, šume, biljni i životinjski svijet, drugi dijelovi prirode, nekretnine i stvari od osobito kulturnog, povijesnog, gospodarskog i ekološkog značenja, za koje je zakonom određeno da su od interesa za Republiku Hrvatsku, **imaju njezinu osobitu zaštitu**.

Čl. 69.

Svatko ima pravo na zdrav život.

Država osigurava uvjete za zdrav okoliš.

Svatko je dužan, u sklopu svojih ovlasti i djelatnosti, osobitu skrb posvećivati zaštiti zdravlja ljudi, prirode i ljudskog okoliša.

ODREDBE ZAKONA MJERODAVNE ZA OCJENU SUGLASNOSTI ZAKONITOSTI
OSPORENOG PROPISA

ZAKON O VODAMA («Narodne novine«, broj 153/09, 63/11, 130/11)

Čl. 7.

Vode su opće dobro i imaju osobitu zaštitu Republike Hrvatske.

ČL. 40. st. 2.

Zaštita voda ostvaruje se donošenjem provedbenih propisa iz ovoga poglavlja, nadzorom nad stanjem kakvoće voda i izvorima onečišćavanja, kontrolom onečišćenja, zabranom ispuštanja onečišćujućih tvari u vode i zabranom drugih radnji i ponašanja koja mogu izazvati onečišćenje vodnoga okoliša i okoliša u cjelini, građenjem i upravljanjem građevinama odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda te drugim mjerama usmjerenim očuvanju i poboljšavanju kakvoće i namjenske korisnosti voda.

Provedba mjera zaštite voda od onečišćenja ne može izravno ili neizravno povećati onečišćenje kopnenih voda.

Čl. 43.

Opasne tvari i druge onečišćujuće tvari zabranjeno je ispuštati ili unositi u vode, te odlagati na mjestima s kojih postoji mogućnost onečišćenja voda i vodnoga okoliša, osim pod uvjetima utvrđenim ovim Zakonom ili propisima donesenim na temelju ovoga ili posebnih zakona.

Čl. 48. st. 1.

Gdje je radi zaštite voda i vodnoga okoliša potrebno provesti dodatne mjere zaštite, određuju se zaštićena područja - područja posebne zaštite voda, na temelju ovoga Zakona i posebnih propisa.

ODREDBE OSTALIH AKATA KOJE TREBA IMATI U VIDU KOD DONOŠENJA ODLUKE

Deklaracija o zaštiti okoliša u Republici Hrvatskoj (»Narodne novine«, broj 34/92)

Čl. 1.

Republika Hrvatska u svijetu prepoznatljiva kao zemlja izrazito bogata raznolikim prirodnim vrijednostima kao što su primorje i otoci, plodna tla, vode i vodotoci, samonikle šume te brojne jedinstvene i svjetski priznate ljepote opredjeljuje

se za gospodarski održiv razvitak temeljen na opstojnoj poljoprivredi i šumarstvu, pomorstvu i turizmu te gospodarsku i industriju zasnovanoj na ekološki dopustivim tehnologijama.

Čl. 2. st. 2.

Republika Hrvatska je odlučna u cijelosti osigurati uravnotežen ekološki i gospodarski razvitak u cilju trajnog očuvanja nacionalne baštine za sadašnje i buduće generacije i provedbe ustavnog prava hrvatskih državljana na zdrav život, dostojnog standarda, u očuvanom okolišu.

Čl. 3.

Na temelju polaznih odrednica utvrđenih ovom Deklaracijom Republika Hrvatska je odlučna ustrajati na izgradnji pravnog sustava sukladno međunarodnim ugovorima i standardima europske i svjetske zajednice, kojim će u potpunosti osigurati trajnu sustavnu i učinkovitu zaštitu okoliša.

Slijedom toga Republika Hrvatska će:

- zaštititi sva izvorišta pitke vode, kvalitetu voda zadržati u Zakonom propisanim kategorijama, provedbom jedinstvenih mjera pročišćavanja otpadnih voda, gradnjom vodoopskrbnog i kanalizacijskog sustava, te hidroenergetske objekte graditi, u pravilu, samo na one u funkciji zaštite podzemnih voda i zaštite od poplava, čime će se pučanstvu dugoročno osigurati pitka voda - strateško prirodno dobro;

- prenijeti težište upravljanja otpadom sa mjera orijentiranih na posljedice na mjere orijentiranih na uzroke, vodeći se slijedećom hijerarhijom ciljeva: sprečavanje nastajanja otpada, reciklaža i ponovno korištenje kao sekundarne sirovine, te sigurno odlaganje ostatka koji se ne može upotrijebiti, čime bi se osigurala učinkovita zaštita okoliša, zabraniti uvoz opasnog otpada, smanjiti i kontrolirati transport opasnog otpada, te utvrditi mjere za sanaciju dosadašnjeg nekontroliranog odlaganja.

Dodatno, podnositelji smatraju kako osporavani propis u znatnoj mjeri degradira i odstupa od visokih standarada zaštite voda postavljenih Okvirnom direktivom Europskog parlamenta i vijeća 2000/60/EC od dana 23. listopada 2000.g. te Direktivom Europskog parlamenta i vijeća 2006/118/EZ od 12. prosinca 2006.g. o zaštiti podzemnih voda od onečišćenja i pogoršanja kakvoće.

V. Načinom donošenja osporenog propisa povrijeđene su, ne samo kako je iznijeto materijalna ustavnost i zakonitost, već i formalna ustavnost i zakonitost osporenog propisa.

Odredbom članka 17. Zakona o sustavu državne uprave («Narodne novine», broj 150/11), propisano je da ministri donose pravilnike, naredbe i naputke za provedbu zakona i drugih propisa **kada su na to izrijekom ovlašteni, u granicama ovlasti.**

Osporeni je propis donio ministar zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva a time je prekoračio granice svojih ovlasti i to iz razloga što u trenutku donošenja osporenog propisa nije postojala odredba koja bi ga izrijekom ovlastila na derogiranje pravila i propisa o zaštiti voda.

Štoviše, u trenutku donošenja osporenog propisa Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva **NIJE BILO NADLEŽNO** za poslove zaštitu voda, već su ti poslovi izrijekom bili dodijeljeni u nadležnost Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva.

VI. Sukladno odredbi čl. 49. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske podnositelji prijedloga predlažu sudu da prije odlučivanja o biti stvari održi savjetodavnu raspravu na koju će pozvati, znanstvene autoritete iz područja zaštite okoliša i zaštite voda, članove udruga za zaštitu okoliša te predstavnike donositelja osporenog propisa.

VII. Shodno svemu iznijetome podnositelji predlažu Ustavnom sudu Republike Hrvatske da po provedenom postupku donese,

ODLUKU

I. Pokreće se postupak za ocjenu suglasnosti s Ustavom i zakonom te se u cijelosti poništava Pravilnik o izmjeni i dopuni pravilnika o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada («Narodne novine», broj 111/11).

II. Ova odluka objaviti će se u »Narodnim novinama«.

Podnositelji, p.p.